

FRANSIZCA ÖĞREN AVEC TAHSİN

Articles Partitifs

du · de la · de l' · des

Yeme-içme Bağlamında Parçalı Tanımlıklar

Bu derste neleri öğreneceksin?

- Partitif ne demek? Neden böyle bir yapı var?
- du, de la, de l', des — hangisi ne zaman kullanılır?
- "du" aslında nereden geliyor? (de + le birleşimi)
 - Yeme-içmede partitif nasıl çalışır?
- Hangi yiyecekler eril, hangileri dişil? (Yol gösterici ipuçları)

fransizcaogren.net

1 Önce Mantığı Kavrayalım

Şimdi seninle bir düşünce deneyi yapalım. Türkçede şu cümleleri düşün:

→ "Et yiyorum."

→ "Ekmek yiyorum."

Bu cümleleri söylerken aslında ne kastediyorsun? Kasaptaki bütün eti mi yiyorsun? Fırındaki tüm ekmekleri mi bitiriyorsun? Tabii ki hayır! **Etin bir kısmını** yiyorsun, **ekmekten biraz** yiyorsun.

Türkçede bunu açıkça söylemek isteseydin şöyle derdin: "Etten yiyorum", "Ekmekten yiyorum" — yani "-den / -dan" ekiyle "ondan bir miktar" anlamı verirdin. Ama Türkçe sana bu kolaylığı tanıyor: bu eki söylemesen de herkes anlıyor.

Fransızca ise bu konuda çok daha titiz. "**Bir kısmından**" anlamını mutlaka belirtmen gerekiyor. Eğer belirtmezsen, Fransız seni dinlerken "Bu adam etin tamamını mı yiyor?" diye düşünür. İşte **article partitif** tam olarak bu "bir kısmından, biraz" anlamını veren yapı.

Kısaca: Türkçedeki "-den / -dan" ekini düşün. "Sütten içiyorum" = süttten bir miktar. Fransızcada da aynı mantık var, ama bu yapıyı kullanmak **zorunlu**. İşte partitif article bu: "ondan bir miktar alıyorum" demek.

2 Partitif Article Yapısı

Partitif article dört farklı biçimde karşına çıkar. Hangisini kullanacağını, kelimenin cinsiyetine ve ilk harfine bağlı:

Kategori	Partitif	Örnek	Türkçesi
Eril tekil	du	du pain	(biraz) ekmek
Dişil tekil	de la	de la viande	(biraz) et
Ünlü / h muet	de l'	de l'eau	(biraz) su
Çoğul	des	des frites	(biraz) patates kızartması

3 "du" Aslında Nereden Geliyor?

Şimdi çok önemli bir noktaya geldik. Bu kısmı iyi anlarsan kafandaki birçok soru işareti silinecek.

Hatırla: Fransızcada her ismin önünde bir article var. Ekmek = **le pain**. Bu "le" kelimeye yapışık gibidir, ekmek kelimesinin ayrılmaz parçasıdır. Nasıl ki Türkçede "ekmek" kelimesini e-k-m-e-k harfleriyle birlikte biliyorsan, Fransızcada da "le pain" olarak biliyorsun.

Şimdi partitif yapmak istiyorsun. "Ekmek**ten**" demek istiyorsun. Fransızcada "-den/-dan" anlamı veren kelime **de**. O zaman mantiken şöyle olması gerekirdi:

→ **de + le pain = de le pain (?)**

Ama Fransızca "de le" demeyi sevmez — ağızda takılır, kulağa kötü gelir. O yüzden **de + le** birleşir ve **du** olur. Bu bir kısaltma, tıpkı Türkçedeki "ne için → niçin" gibi.

Birleşim	Sonuç	Açıklama
de + le	du	Birleşir → du
de + la	de la	Birleşmez, olduğu gibi kalır
de + l'	de l'	Birleşmez, olduğu gibi kalır
de + les	des	Birleşir → des

Yani olan şey şu: "du pain" dediğinde aslında "de le pain" diyorsun — "ekmek**ten** (bir miktar)" anlamında. "de" kısmı Türkçedeki "-den/-dan" eki, "le" kısmı zaten ekmeğin kendi article'ı. İkisi birleşip "du" oluyor. Bunu sonradan eklemiyorsun — kelime zaten "le pain" olarak var, sen sadece başına "de" getiriyorsun ve otomatik olarak "du" oluyor.

Dişil kelimelerde ise birleşme olmuyor. "de la viande" olduğu gibi kalıyor. Neden? Çünkü "de la" Fransız kulağına zaten akıcı geliyor, kısaltmaya gerek yok. Aynı şekilde ünlüyle başlayan kelimelerde "de l'" olduğu gibi kalıyor.

4 Yeme-İçme Örnekleri

► Eril Yiyecek ve İçecekler (du)

→ **Je mange du pain.**

Ekmek yiyorum. (Ekmekten bir miktar)

□ *le pain (ekmek) eril → de + le = du*

→ **Je bois du lait.**

Süt içiyorum. (Sütten bir miktar)

□ *le lait (süt) eril → de + le = du*

→ **Je mange du fromage.**

Peynir yiyorum. (Peynirden bir miktar)

□ *le fromage (peynir) eril → de + le = du*

→ **Je mange du riz.**

Pilav yiyorum. (Pirinçten/pilavdan bir miktar)

□ *le riz (pirinç) eril → de + le = du*

► Dişil Yiyecek ve İçecekler (de la)

→ Je mange de la viande.

Et yiyorum. (Etten bir miktar)

□ la viande (et) dişil → de la (birleşmez)

→ Je mange de la salade.

Salata yiyorum. (Salatadan bir miktar)

□ la salade (salata) dişil → de la

→ Je mange de la confiture.

Reçel yiyorum. (Reçelden bir miktar)

□ la confiture (reçel) dişil → de la

► Ünlü Harfle Başlayanlar (de l')

→ Je bois de l'eau.

Su içiyorum. (Sudan bir miktar)

□ l'eau (su) dişil ama ünlüyle başlıyor → de l'

→ Je bois de l'orange pressée.

Taze sıkılmış portakal suyu içiyorum.

□ l'orange pressée → ünlüyle başlıyor → de l'

→ Je mets de l'huile d'olive.

Zeytinyağı koyuyorum. (Zeytinyağından bir miktar)

□ l'huile (yağ) dişil, sessiz h → de l'

5 Çoğul Partitif: des

Bazı yiyecekler doğası gereği **çoğul**dur. Tek bir parça değildir — birden fazla küçük parçadan oluşurlar. Bunları düşünürken hep "birden fazla şey" olarak hayal et:

→ Je mange des frites.

Patates kızartması yiyorum.

□ Tek bir kızartma çubuk değil, birçok çubuk → çoğul → des

→ Je mange des céréales.

Gevrek yiyorum. (Kahvaltılık tahıl)

□ Tek bir tanecik değil, kasedeki onlarca tanecik → çoğul → des

→ Je mange des pâtes.

Makarna yiyorum.

□ Tek bir makarna değil, tabaktaki birçok makarna → çoğul → des

→ **Je mange des légumes.***Sebze yiyorum.*

□ Tek bir sebze değil, çeşitli sebzeler → çoğul → des

Neden çoğul? Patatesi düşün: kızartma yaptığında ortaya bir sürü çubuk çıkar. Tek bir çubuk yemezsin, bir avuç yersin. Gevrek de öyle — kasede yüzlerce tanecik var. Makarna da öyle — tabakta onlarca parça. İşte bu yüzden Fransızca bunları hep çoğul olarak düşünür ve **des** kullanır.

6 Yol Gösterici İpuçları

Her kelimenin cinsiyetini tek tek ezberlemek zor. Ama yeme-içme dünyasında seni rahatlatacak bazı genel eğilimler var. Bunlar kesin kural değil ama yeni bir kelimeyle karşılaştığında ilk tahminini yapmana yardımcı olur:

► **Süt ve Süt Ürünleri → Genelde Eril**

le lait (süt), **le fromage** (peynir), **le beurre** (tereyağı), **le yaourt** (yoğurt) — hepsi eril. Süt ürünlerinin büyük çoğunluğu eril kategorisinde. Yani süt reyonunda gördüğün çoğu şey için **du** kullanacaksın.

► **İçeceklerin Çoğu → Eril**

le café (kahve), **le thé** (çay), **le jus** (meyve suyu), **le vin** (şarap), **le lait** (süt) — içeceklerin büyük kısmı eril. Önemli istisna: **la bière** (bira) ve **l'eau** (su) dişil. Ama genel olarak "içecek → muhtemelen du" diye düşünebilirsin.

► **Tane Tane, Toz veya Küçük Parçalı Şeyler → Genelde Eril**

le sel (tuz), **le sucre** (şeker), **le riz** (pirinç), **le poivre** (karabiber), **le miel** (bal) — ufak taneli, toz halinde ya da ölçüsüz tüketilen şeylerin çoğu eril. Mutfakta baharatlara ve temel malzemelere uzandığında genellikle **du** diyeceksin.

► **Etler ve Salatalar → Genelde Dişil**

la viande (et), **la salade** (salata), **la soupe** (çorba), **la confiture** (reçel), **la crème** (krema) — bunlar dişil. Yani bunlar için **de la** kullanacaksın.

Dikkat: Bu eğilimler seni doğru yöne yönlendirir ama kesin kural değildir! Her zaman istisnalar olabilir. En sağlam yöntem, yeni bir kelime öğrendiğinde article'ıyla birlikte ezberlemek. "Pain = ekmek" değil, "**le** pain = ekmek" olarak aklına yaz. Böylece partitif yaparken "du pain" demek otomatik gelir.

7 Mini Özet

	Eril Tekil	Dişil Tekil	Ünlü / h Önü	Çoğul
Partitif	du	de la	de l'	des
Oluşum	de + le	de + la	de + l'	de + les

- ✦ Partitif = "ondan bir miktar" demek. Türkçedeki "-den/-dan" mantığı.
- ✦ Fransızcada bu yapı zorunlu! Kullanmazsan "tamamını" anlamı çıkar.
- ✦ du = de + le (birleşir) | de la ve de l' birleşmez, olduğu gibi kalır.
- ✦ des = de + les (birleşir) | Çoklu, parçalı yiyecekler için kullanılır.
- ✦ Süt ürünleri, içecekler ve taneli şeyler genelde eril → du ile kullanılır.
- ✦ Her kelimeyi article'ıyla birlikte ezberle — partitif otomatik gelir!